

Anker Jørgensen, formaður i danska javnaðarflokkinum

skapti sjálfstýrisskipanina uttan at hava loysing sum endamál, má tí standa á odda fyri samráðingunum.

Tær skulu førest á hugsjónarstöði heimastýrisslógarinnar, um so lógin verður justerað ella ikki. Vit meta ikki at broyting er neyðug fyri at gera undirgrundsmálini til føroysk sermál.

Fær hetta týðning fyri Grønland?

Tað dugi eg ikki at siga. Landstingið hevur biðið um nýggjar tingingar um ráevnissskipanina, teir samdust um í 1979, og møguligt er at teir nú eisini krevja eina føroyska skipan.

Torben Lodberg, blaðmaður við Grønlandsposten spurdi um degini Anker Jørgensen um hann helt, at grønlenska skipanin skuldi endurskoðast. Hann svaraði einki itøkiligt — hann hevur jú ikki stjórnarbyrgdina nú — men viðgekk, at einhver skipan til eina hvørja tíð kann gerast liður í einum útviklingi, sum krevur ajourføringar.

Kanska hevur hann hugsað um fylgjurnar av eini serføroyskari loysn innan ríkið, men hetta veit eg einki um.

Væntar tú føroyingum „Good Will“ i Grønlandi, um vit slóða fyri nýggjari loysn?

Dugi illa at siga tað, men tað er hugsandi. Eg havi altið hildið, at vit skulu royna at draga eina línu við grønlendingar innan ríkið. Pauli Ellefsen segði á „Holmgongufundi“ i Klaksvík, at hetta var hansara sjónarmið við, og legði afturat, at sambandsflokkurin hevði ikki bundið seg til ávísar loysn, og kundi undirgrundsmálini gerast sermál, so var tað alt í lagi, men helt seg til úttalið

Schlüters um at loysing var alternativíð, tí trúði hann ikki uppá aðra loysn.

Nú er greitt hjá honum at sannføra sínar samstarvsmenn i Danmark um, at teir skaða ríkisfelagsskapin við at tvihalda um valið imillum loysing og grønlenska ráevnissskipan, tað er avgjørt, er væl áleiðis komið.

Hvørjar próvgrundir og argumentation nýttu tit i samrøðunum við danska javnaðarflokkin?

Vit triggir, Jakup Lindenskov, Kári D. Petersen og eg vistu fyrst og fremst á søguligu gongdina, sum hevði gjørt heimastýrisskipanina til annað enn eina vanligu fólkatingsløg, nevniliga

ein sáttmála millum tvær tjóðir, ein sáttmáli, sum veitir fólkarættarligar trygdir.

Siðan nakrar metingar hjá norska fólkarættarserfrøðinginum, Atla Grahl Madsen og hartil eina úgreining, vit sjálvir høvdu gjørt við lögfrøðisligari hjálp (Kári D. Petersen, sum hevur luttið á fleiri havrættarstevnum) og harnæst eina týðing av uppskoti javnaðarflokksins, so sum tað var prentað i Sosialinum i august iár.

Høvuðsargumentini vóru kortini, at vit sambært Heimastýrisslóginu hava rætt til at gera málsøkið „Rástoffer i Undergrunden“ til føroyskt sermál aftaná samráðingar, og hendan rætt vilja vit ikki uppgæva.

Statsrættarkønur professari, sum luttok á donsku hálvuni váttaði eisini, at i og fyri seg, so er einki i heimastýrisskipanini, sum forðar fyri at gera økið til sermál, og merkti sær eisini, at vit fyri at fáa politiska viljan fram, vóru til reiðar at gera avtalu um framtíðar regulering av økinum, soleiðis at eisini ávís áhugamál hjá ríkisfelagsskapinum eru tikin við.

Hetta kann so vera ein

vanlig avtala, ein rammulóg ella annar karmur, har føroyingar umsita øll hesi mál.

Fremst av øllum gjørdur vit tað heilt greitt, at grønlendsk ráevnissskipan verður ikki sett i gildi i Føroyum.

Hvat skriva donsku javnaðarmenninir i brævinum?

Teir taka undir við sjónarmiðum okkara, um skylduna hjá hesum báðum flokkum til stöðugt at laga samarbeiðið i ríkisfelagsskapinum so, at tað framhaldandi er til gagns fyri báðar partar.

Teir meta kannan og møguliga troytan av ráevnunum so týðningarmiklar fyri Føroyar og samlaða ríkið, og semja má fáast til vega.

Teir halda at grønlendsk ráevnissskipan hevði verið nýtilig, men taka til eftirtektar, at tað hevur ikki verið møguligt at fáa slíka føroyska skipan samtykta, og siga at teir i ljósi av tí, vit hava framført, halda at okkara sjónarmið mugu við i myndina.

Er tí meirluti á lögtingi, sum ynskir at byggja á hesi sjónarmið i samráðing við danir, vilja teir stuðla hesum, herundir

føroyska stýring av útviklinginum og føroyskan rætt til at taka „initiativir“.

Ganga teir tykkum so stutt fult til mótis?

Sum eg segði, standa tulkningar og samráðingar viðvikjandi orðingini eftir. Hartil ein long roð av samráðingum um eina møguliga avtalu, og um hvussu vit gera okkum før fyri at stýra hesum útviklingi, so langt er eftir á mál.

Framstigið, vit her hava gjørt, er at visa, at tað ber til at koma burtur úr naggatódnini av valinum millum loysing og grønlenska ráevnissskipan. At tað ber til at finna aðra loysn.

Um vit so kunnu samráða okkum til at hon verður fult nøktandi fyri okkum føroyingar vil tíðin visa, men eg eri sannførdur um, at tað kunna vit, eru vit samdir og liggja væl á táknum.

Javnaðarflokkurin torir væl undir setningin. Tá vit greiddu alla umleggingina av fiskiveiðuni frá 1977 til 1980 aftaná at fiskimarkini vóru útflutt, so greiða vit eisini hetta.

Forteytin er tó, at ein meirluti á Føroya Lögtingi tekur undir við okkara uppskoti.

